

Skydd av affärsidéer och koncept

En fråga som ofta dyker upp är hur man skyddar affärsidéer och koncept.

För många kan det kanske tyckas självklart att en idé eller ett koncept borde vara skyddat, men idéer är sällan skyddade av lagen.

Det enda egentliga idéskyddet är patent. Till skillnad från vad många tror skyddar dock patenträtten inte alla typer av idéer, utan enbart sådana som kan tillgodogöras industriellt. Det kan t.ex. röra sig om nya tillverkningsmetoder eller tekniska uppfinningar. Det finns sålunda inte några möjligheter att skydda t.ex. affärsidéer genom ett patent.

Upphovsrätten erbjuder inte heller det något skydd för affärsidéer och koncept, då den enbart skyddar konkreta utformningar av idéer t.ex. konstverk, böcker och hemsidor. Även om det material och den design som kan tänkas vara kopplad till en affärsidé kan komma att omfattas av Upphovsrättslagens skydd, finns sålunda inte något skydd för den bakomliggande idén. Idén att skriva en bok om en björn som blir dunderstark av att äta farmors honung och som är kompis med en kanin och en sköldpadda, skyddas sålunda inte av Upphovsrättslagen. Däremot är de konkreta texter Rune Andréasson skrivit om björnen Bamse skyddade. Det innebär att man inte har rätt att kopiera dessa texter när man skriver en bok om en annan björn som också blir dunderstark av farmors honung (beaktas i sammanhanget bör dock att namnet "Bamse" och de grafiska framställningarna i boken är registrerade som varumärken).

Om affärsidén eller konceptet har namngivits och det finns tilltänkta varumärken eller logotyper kan

varumärkesregistrering ske, givet att varumärkena uppfyller vissa grundläggande förutsättningar för skydd. En varumärkesregistrering kan ske såväl nationellt som internationellt och andra aktörer hindras då från att använda sig av varumärkena i de länder som registreringen omfattar. En varumärkesregistrering leder emellertid inte till att några bakomliggande idéer eller koncept skyddas utan skyddet omfattar endast varumärkena i sig.

Möjligheterna att skydda affärsidéer eller koncept är sålunda relativt begränsade. Idéer och koncept kan fritt utnyttjas av var och en som får del av dem, helt utan rättsliga efterverkningar.

Skydd måste därför istället sökas via avtalsvägen. Detta kan t.ex. ske genom att de personer som en idé presenteras för får underteckna en sekretessförbindelse, innebärande t.ex. att de inte får sprida informationen vidare till andra. En vanlig del i en sådan sekretessförbindelse är även att den som skriver under förbinder sig att inte heller själv utnyttja idén.